

Llengua i Literatura Catalana i Espanyola

Codi: 44336
Crèdits: 10

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4310486 Formació de Professorat d'Educació Secundària Obligatoria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyaments d'Idiomes	OT	0	A

Professor/a de contacte

Nom: Montserrat Vila Santasusana

Correu electrònic: montserrat.vila@uab.cat

Equip docent

Lluís Quintana Trias

Lourdes Aguilar Cuevas

Cecilio Garriga Escribano

Agustín Sánchez Aguilar

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

No se'n contemplen.

Objectius

CATALÀ

L'objectiu de l'assignatura és completar els coneixements de llengua i literatura del futur professorat de català o castellà així com apropar-lo a les estratègies comunicatives imprescindibles en l'àmbit de la docència. Consta de dos mòduls:

1. El primer mòdul de Complementos de Formació té com a objectiu oferir eines per completar els coneixements de llengua i literatura catalana i espanyola dels futurs docents. Inclou els blocs de llengua i literatura catalana i llengua i literatura espanyoles.
2. El segon mòdul té com a objectiu capacitar al futur professorat de secundària per ensenyar els continguts de les àrees de coneixement de la llengua i la literatura i actuar com a docent de forma comunicativa, innovadora i contextualitzada.

Competències

- Comunicar-se de manera efectiva, tant de manera verbal com no verbal.
- Conèixer els continguts curriculars de les matèries relatives a la especialització docent corresponent, així com el cos de coneixements didàctics al voltant als processos d'ensenyament-aprenentatge respectius.
- Fer un ús eficaç i integrat de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Resultats d'aprenentatge

1. Comunicar-se de forma efectiva, tant verbal com no verbalment.
2. Demostrar que coneix contextos i situacions en que s'utilitza i aplica el Català i l'Espanyol a l'ensenyament secundari, subratllen el seu caràcter funcional.
3. Demostrar que coneix el valor formatiu i cultural del Català i del Espanyol i dels continguts d'aquesta disciplina que s'imparteixen en l'Educació Secundària Obligatoria i en el Batxillerat, i integrar aquests continguts en el marc de la ciència i de la cultura.
4. Demostrar que coneix la història i els desenvolupaments recents del Català i del Espanyol, i les seves perspectives, per a transmetre una visió dinàmica de la mateixa.
5. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació e integrar-les en el procés d'ensenyament-aprenentatge del Català i del Espanyol.

Continguts

1. Complementos de Formació de Llengua Catalana (5 cr.)

Grup A (dividit) Continguts per a les persones titulades en Filologia hispànica i en d'altres especialitats (excloses les de Filologia catalana)

Llengua

- Presentació bibliogràfica.
- Noció de competència en comunicació oral i escrita.
- Anàlisi interlingüística català-castellà: Reflexió metalingüística.
- Elaboració i presentació comunicativa d'un treball de camp sobre un aspecte vinculat a la competència lingüística.

Literatura

- Les lectures a Secundària
- Discussió del cànon de la literatura catalana.
- Obres de referència.

Grup B (sencer) Continguts per a tot el grup

Llengua

- Situacions argumentatives en l'àmbit docent: la influència del context.
- Estructura argumentativa.
- Tipus d'arguments, segons la retòrica.
- La modalització dels enunciats.
- Reflexió discursiva sobre la pràctica argumentativa

Literatura

- Discussió del cànon de la literatura universal.
- Clàssics de la literatura juvenil.

2. Complementos de Formació de Llengua Castellana (5 cr)

Grup A (dividit) Continguts per a les titulacions en Filologia Catalana i en altres especialitats (excloses les titulacions en Filologia Hispànica)

Llengua espanyola

- Obres de referència sobre qüestions lingüístiques en espanyol. Gramàtiques i ortografies. Instruments lexicogràfics. Manuals d'estil i de bon ús de l'espanyol. Recursos en xarxa. Actualització gramatical: Revisió de les propostes de la Nueva Gramática en lengua española.
- Articulació i pronunciació de l'espanyol. Elecció de la norma de pronunciació. El tractament de la varietat lingüística dins la norma. Els trets prosòdics.
- Nocions de gramàtica com a instrument de correcció de l'expressió oral i escrita.
- Condicions d'ús de les paraules. Propietats gramaticals, condicions culturals i variació lèxica. Coherència dialectal en l'ús del lèxic espanyol.

Literatura espanyola

- Coneixements bàsics sobre el sistema literari. El text literari: document històric i artefacte estètic. Literatura popular i literatura culta.
- La lectura dels clàssics: textos originals i versions adaptades.
- Un mètode de lectura: instruments de comprensió i anàlisi aplicats a la narrativa, la poesia i el teatre en llengua espanyola.
- Comentari de textos de la literatura espanyola.

Grup B (sencer) Continguts per a tot el grup

Llengua espanyola

- La presència de la gramàtica a un currículum orientat a la competència comunicativa i a les proves externes d'avaluació.
- La construcció lingüística de la realitat. Eufemismes. Gènere gramatical i sexisme lingüístic.

Literatura espanyola: des dels orígens a l'actualitat

- Textos canònics i manuals de referència.
- Temes transversals en la història de la literatura espanyola.
- Condicionats socials i històrics de la literatura espanyola.

Metodologia

Tipus: Presencial i dirigida

Magistral/expositiva. Anàlisi de casos i presentació d'exemples. Comentari de textos. Anàlisi i discussió.

Tipus: Supervisades

Tutories col·lectives i individuals.

Tipus: Autònomes

Estudi personal. Lectures i treball sobre les lectures. Activitats pràctiques. (individuals i en grup).

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencial i dirigida	62,5	2,5	

Tipus: Supervisades

Supervisades	50	2
Tipus: Autònomes		
Autònomes	137,5	5,5

Avaluació

Consideracions generals

L'assistència a les classes és obligatòria. L'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de les sessions completes de cada un dels professors que intervenen al Mòdul.

Per aprovar Complementos de Formació de Llengua i Literatura catalana i espanyola cal haver aprovat cadascun dels blocs de continguts

En les activitats lliurades es tindrà en compte la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació. Així mateix, cal expressar-se oralment amb fluïdesa i correcció.

El detall de l'avaluació de cada temàtica es proporcionarà amb el programa a l'inici de curs.

El professorat que imparteix cada mòdul pot demanar tasques complementàries sense haver de ser considerades necessàriament tasques d'avaluació, però sí de lliurament obligatori.

D'acord a la normativa UAB, el plagi o còpia d'algun treball es penalitzarà amb un 0 com a qualificació, perdent la possibilitat de recuperar-la, tant si és un treball individual com en grup (en aquest cas, tots els membres del grup tindran un 0). Si durant la realització d'un treball individual a classe, el professor/a considera que un estudiant està intentant copiar o se li descobreix algun tipus de document o dispositiu no autoritzat pel professorat, es qualificarà el mateix amb un 0, sense opció de recuperació.

1. Complementos de Formació de Llengua Catalana (5 cr)

Llengua.

- Avaluació del grup A. Presentació pública d'un treball de camp: reflexió metalingüística
- Avaluació del grup B. Reflexió metadiscursiva.

Literatura

- Avaluació del grup A. Exposició oral sobre una lectura.
- Avaluació del grup B. Exposició oral sobre una lectura.

2. Complementos de Formació de Llengua Castellana (5 cr)

Els Complementos de formació en Llengua i Literatura castellana seran avaluats mitjançant un exercici únic dels continguts de llengua o de literatura castellana. Cada alumne podrà escollir l'assignatura per la qual serà avaluat (llengua o literatura).

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-----	-------	------	--------------------------

Bibliografia

Bibliografia de Complementes de Formació de Llengua Catalana

BAJTIN, M.M. (1998): "El problema de los géneros discursivos" A *Estética de la creación verbal* (Título original: *Éstetika slovesvogo tvorchestva*, 1979). Madrid: Ediciones Siglo XXI.

CASAS, M.; CASTELLÀ, J.M. ;VILÀ, M.(2020): *L'oratòria a l'abast de tothom*. Vic: EUMO

CASAS, M.; CASTELLÀ, J.M. ;VILÀ, M.(2016): *Els secrets de parlar en públic*. Vic: EUMO

CASTELLÀ, J M.; COMELLES, S.; CROS, A.; VILÀ, M. (2006): "«Yo te respeto, tú me respetas». Estrategias discursivas e imagen social en la relación comunicativa en el aula". *Infancia y Aprendizaje*, 29.

CASTELLÀ, J M.; COMELLES, S.; CROS,A.; VILÀ, M. (2007): *Entendre('s) a classe. Estratègies comunicatives dels docents ben valorats*. Barcelona: Graó. Premi Enciclopèdia Catalana.

ESTEVE,O.; VILÀ, M. (2018): "L'enfocament competencial de llengües a través de microseqüències didàctiques". *Articles de didàctica de la llengua i de la literatura*, núm. 078

RODRIGUEZ, C; VILÀ, M. (2020): Rubriques i avaluació de gèneres discursius. Monogràfic "Valorar i avaluar" *Articles de Didàctica de la Llengua i la Literatura*, 85

RODRIGUEZ, C; VILÀ, M. (coord.)(2019): "La reflexió interlingüística" *Articles de Didàctica de la Llengua i la Literatura*, 8

VILÀ, M.(Coord.)(2005): *El discurso oral formal. Contenidos de aprendizaje y secuencias didácticas*. Barcelona: Graó.

VILÀ, M.; CASTELLÀ, J. M. (2014): *10 idees clau. Ensenyar la competència oral a classe. Aprendre a parlar en públic*. Barcelona: Graó.

VILÀ, M. CASTELLÀ, J. M. (2016) (coord): "L'avaluació de la llengua oral. Reptes i alternatives". Monogràfic "Pensar abans de parlar: la oralitat reflexiva" *Articles de Didàctica de la Llengua i la Literatura*, 70

Bibliografia de Complementes de Formació de Literatura Catalana

Riquer, Martí; Comas, Antoni; Molas, Joaquim (dir.), *Història de la literatura catalana*, 11 vol., Barcelona, Ariel, 1984-1988, 4a ed.

Broch, Àlex (dir.), *Història de la literatura catalana*, 8 vol., Barcelona, Enciclopèdia Catalana, 2016-en curs.

Panorama crític de la literatura catalana. Barcelona: Vicens Vives, 2008-10

- *Edat Mitjana. Dels orígens al prehumanisme*. Dir. Albert Hauf
- *Edat Mitjana. Segle d'Or*. Dir. Albert Hauf
- *Edat Moderna*. Dir. Albert Rossich
- *Segle XIX*. Dir. Enric Cassany
- *Segle XX. Del modernisme a l'avantguarda*. Dir. Enric Bou
- *Segle XX. De la postguerra a l'actualitat*. Dir. Enric Bou

- Durant el curs es donarà bibliografia específica.

Bibliografia de Complementes de Formació en llengua espanyola

Ávila, Raúl (2003). La pronunciación del español: medios de difusión masiva y norma culta. *Nueva Revista de Filología Hispánica*, 57-79.

Bosque, Ignacio (2018). Qué debemos cambiar en la enseñanza de la gramática. *ReGroc. Revista de Gramática Orientada a las Competencias*, 1(1), 11-36.

Bosque, Ignacio y Violeta Demonte (dir) (2000): *Gramática descriptiva de la lengua española*.

Brown, G. & Yule, G. (1983). *Análisis del Discurso*, Madrid: Visor.

Calsamiglia, Helena & Tusón, Amparo (1999). *Las cosas del decir*. Barcelona, España: Editorial Arie

Moreno Fernández, Francisco (2010) *Las variedades de la lengua española y su enseñanza* (Manuales de formación de profesores de español 2/L), Arco Libros, Madrid.

Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española (2009-2011) *Nueva gramática de la lengua española. Morfología y sintaxis*. Madrid: Espasa. 3 volúmenes.

Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española, *Libro de estilo de la lengua española según la norma panhispánica*. Madrid: Espasa, 2018.

Bibliografia de Complements de Formació en Literatura espanyola

Alborg, Juan Luis, *Historia de la literatura española*, 5 toms, Madrid, Gredos, 1972-1999.

Azaustre, Antonio, y Juan Casas, *Manual de retórica española*, Barcelona, Ariel, 1997.

Lázaro Carreter, Fernando, y Evaristo Correa Calderón, *Cómo se comenta un texto literario*, Madrid, Cátedra, 2006, 37ª edición.

Mainer, José-Carlos, *Historia de la literatura española*, 9 vols, Barcelona, Crítica, 2010-2015.

Moreiro, Julián, *Cómo leer textos literarios. El equipaje del lector*, Madrid, Edaf, 1996.

Navarro Durán, Rosa, *La mirada al texto: comentario de textos literarios*, Barcelona, Ariel, 1995.

Quilis, Antonio, *Métrica española*, Ariel, Madrid, 2013.

Rico, Francisco, *Breve biblioteca de autores españoles*, Barcelona, Seix Barral, 1990.

Rico, Francisco, *Historia y crítica de la literatura española*, 9 vols más suplementos, Barcelona, Crítica, 1979-2000.

Programari

No s'utilitza cap programari específic.